

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecinek na rok 2012

WSTĘP

Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Z tego względu program uwzględnia podejmowanie działań w zakresie: profilaktyki, leczenia, reintegracji społecznej, wszechstronnej pomocy rodzinom z problemem alkoholowym, edukacji społecznej, działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i przestrzegania prawa.

Badania pokazują, że w latach 90-tych mieliśmy w Polsce do czynienia ze znacznym wzrostem rozmiarów problemu zażywania narkotyków. Szybko rosło rozpowszechnienie eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji nielegalnych wśród młodzieży. Wzrost rozmiarów zjawiska używania narkotyków jak również narkomanii rozumianej jako uzależnienie bądź problemowe, zbliżył nasz kraj do poziomu krajów Zachodniej Europy. Do niepokojących zjawisk dołączyło także nasilenie się przemocy rówieśniczej oraz zachowań agresywnych wśród młodzieży szkolnej.

Wobec nasilających się problemów, pod auspicjami Rady Europy w 1995 roku uruchomiony został wielki europejski program badawczy obejmujący ponad 30 krajów naszego kontynentu (w tym Polskę), dotyczący monitorowania zjawisk związanych z piciem alkoholu, zażywaniem narkotyków, paleniem tytoniu oraz zachowaniami prozdrowotnymi młodzieży. W 2011 r. zrealizowano kolejną (piątą) ogólnopolską edycję badań ESPAD.

Na terenie miasta Szczecinek, badania zostały zrealizowane po raz drugi, pierwsze przeprowadzono w roku 2007. W badaniu uczestniczyła młodzież szkolna z dwóch grup wiekowych: uczniowie klas trzecich szkół gimnazjalnych oraz uczniowie klas drugich szkół ponadgimnazjalnych, tj. liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, zasadniczych szkół zawodowych i techników. Badanie przeprowadzono w 40 klasach, objęto nim 768 osób: 324 uczniów klas trzecich gimnazjów i 444 uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych. Objęcie badaniem wymienionych dwóch grup wiekowych pozwala obserwować zmiany w zachowaniach i postawach nastolatków w dwóch różnych momentach procesu dojrzewania. W badaniu pytano uczniów zarówno o osobiste doświadczenia w zakresie używania substancji psychoaktywnych, jak i o ich opinie na temat powszechności używania alkoholu i narkotyków w środowisku koleżeńskim (rówieśniczym). Istotna we wspomnianej analizie jest możliwość odniesienia danych dotyczących używania substancji psychoaktywnych do informacji na temat oceny relacji badanej młodzieży z rodzicami oraz przyjaciółmi.

Podstawowym celem badania była diagnoza rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. W badaniu pytano nie tylko o skalę tych doświadczeń, ale również o ich częstotliwość, dzięki czemu możliwe było oszacowanie wielkości populacji młodych ludzi, którzy mają za sobą pojedyncze eksperymenty lub wielokrotne doświadczenia związane z piciem alkoholu, upijaniem się i używaniem narkotyków.

Ważnym celem projektu było również poznanie postaw młodzieży wobec sięgania po różne substancje psychoaktywne, jej wiedzy na temat skutków używania substancji oraz oceny poziomu ryzyka związanego z używaniem poszczególnych środków. Informacje te są niezbędne przy planowaniu i wdrażaniu nowoczesnych strategii oraz programów profilaktycznych. W badaniu szczegółowej analizie poddano czynniki mających wpływ na podaż i popyt na alkohol i narkotyki wśród młodzieży. Analizowano m. in.: dostępność papierosów, alkoholu i narkotyków (łatwość zakupu), psychologiczną dostępność, czyli subiektywne przekonanie o łatwości/trudności zdobycia/ kupienia określonej substancji psychoaktywnej, a także osobiste przykre doświadczenia związane z używaniem alkoholu lub narkotyków i oceną rozpowszechnienia używania alkoholu i narkotyków w grupie rówieśniczej – wśród przyjaciół i znajomych.

Zgromadzone informacje na temat doświadczeń związanych z piciem alkoholu i używaniem narkotyków zostały zestawione z odpowiedziami na pytania dotyczące: jakości relacji z rodzicami i przyjaciółmi, stosowania przemocy lub podlegania jej. Do ankiety włączono także pytania na temat kontaktów rówieśniczych, co pozwoliło oszacować wielkość populacji młodzieży, która czuje się wykluczona w swojej grupie rówieśniczej.

Uzyskane wyniki badań przeprowadzone wśród szczecineckich nastolatków, pokazują że badana młodzież nie różni się znacząco od swoich rówieśników badanych w innych polskich miastach pod względem inicjacji, rozpowszechnienia i intensywności doświadczeń z różnymi środkami psychoaktywnymi, w tym z piciem alkoholu.

Jak pokazują wyniki badania przeprowadzonego w Szczecinku, większość nastolatków ma za sobą próby z podejmowaniem zachowań niedozwolonych, nieakceptowanych społecznie dla tego okresu życia. **Podstawowym problemem profilaktyki staje się zatem ograniczanie tych niekorzystnych doświadczeń zarówno jeśli chodzi o inicjację jak i ich intensywność.** Wyniki omawianych badań dostarczają wielu ważnych przesłanek dla podjęcia takich rozważań w odniesieniu do lokalnej społeczności. Do okoliczności sprzyjających sięgnięciu po środki psychoaktywne obok czynników czysto sytuacyjnych i osobistych (ciekawość, przekonanie o „cudownym” działaniu, polepszenie nastroju, dokumentowanie

własnej dorosłości, itp.) należy percepcja postaw, przekonań, a także różnorodnych zachowań związanych mniej lub bardziej bezpośrednio ze stosowaniem tych środków.

Uzyskane wyniki badań pozwoliły opisać jak badana młodzież spostrzega postawy najbliższego otoczenia rówieśniczego wobec picia alkoholu i sięgania po inne substancje, przede wszystkim jak ocenia rozpowszechnienie używania substancji psychoaktywnych wśród znajomych/ przyjaciół. Niepokojem napawa fakt, iż **część szczecińskiej młodzieży nie dostrzega wyraźnej, jednoznacznej dezaprobaty dotyczącej np. upijania się przez nich u swoich rodziców albo nie wie, jak rodzice zareagowaliby na fakt upicia się. Wypowiedzi badanych wskazują, że nie napotykają oni także na trudności w zdobyciu alkoholu, co więcej, bez większych kłopotów – sami go kupują zarówno w sklepie jak i lokalu gastronomicznym.**

Opisane powyżej zjawiska w połączeniu z powszechnie postrzeganą aprobatą dla picia wśród rówieśników, przekonaniem, że wielu spośród nich zna smak i działanie alkoholu, stanowią doskonałe uzasadnienie dla osobistych decyzji o spróbowaniu, czy dalszych próbach w tym zakresie, zwłaszcza, gdy jednocześnie uważa się, że alkohol nie stanowi istotnego zagrożenia dla zdrowia i/lub rozwoju i wiąże się z jego używaniem szereg pozytywnych oczekiwań.

Wymienione wyżej właściwości nasilają się wraz z wiekiem badanych uczniów, dotyczą chłopców jak i dziewcząt.

Do picia alkoholu w okresie ostatnich 12 miesięcy przyznaje się 84,3% chłopców i 82,5% dziewcząt z trzecich klas gimnazjów, a w przypadku starszej frakcji wiekowej – 96,6% uczniów i 93,3% uczennic. W okresie ostatnich 30 dni przed badaniem kontakt z alkoholem miała ponad połowa chłopców (60,5%) i ponad 3/5 dziewcząt (63,6%) z gimnazjum.

W starszej grupie badanych takie doświadczenia ma za sobą 89,7% chłopców i niższy odsetek dziewcząt – 79,4%. **W obu frakcjach wiekowych wśród chłopców i dziewcząt odnotowano podobny odsetek osób, które mają za sobą inicjację alkoholową.**

W trzecich klasach gimnazjum doświadczenie upicia się ma już za sobą 57,6% chłopców i 50,0% dziewcząt. **W ciągu ostatniego roku upił się prawie co drugi chłopak (41,3%) i co trzecia dziewczyna (34,6%).**

W przypadku uczniów drugich klas szkół ponadgimnazjalnych odsetki upijających się znacznie wzrastają w porównaniu z uczniami gimnazjum. Takie doświadczenie ma już za sobą ponad 80,7% chłopców i ponad 2/3 dziewcząt (69,1%).

W porównaniu z rokiem 2007 odnotowano w większości analizowanych okresów stabilizację odsetków uczennic i uczniów, którzy mają za sobą inicjację alkoholową oraz odsetków pijących w ostatnim miesiącu. Istotny spadek dotyczył rozpowszechnienia picia w życiu i w ostatnim miesiącu przed badaniem wśród młodszych chłopców.

Odnotowano znaczną różnicę (spadek) pomiędzy odsetkami dziewcząt, które mają za sobą inicjację marihuany/haszyszem w klasach III G. W przypadku chłopców młodszych jak i starszych odnotowano natomiast wzrost odsetków używających.

Pomiędzy rokiem 2007 i 2011 nie odnotowano zmiany odsetka dziewcząt i chłopców w gimnazjach, którzy używali marihuany w ostatnim roku. Na uwagę zasługuje natomiast wzrost odsetka dziewcząt i chłopców ze starszego rocznika, którzy używali marihuany w ostatnim roku przed badaniem. Odnotowano w porównaniu z rokiem 2007 wyraźny spadek odsetka używających ecstasy kiedykolwiek w życiu, jak i w pozostałych okresach.

Przedstawione powyżej, tylko niektóre wyniki, mają na celu pokazanie z jednej strony złożoność samego zjawiska picia alkoholu (i używania innych substancji uzależniających), jego dynamikę warunkowaną czynnikami zewnętrznymi (wpływ społeczny, moda, itp.) i wewnętrznymi (zaspokojenie potrzeb, oczekiwań itp.), z drugiej zaś udokumentowanie znaczenia jakie dla profilaktyki mogą mieć oddziaływania zarówno te formalne jak i nieformalne (przekazywane pod postacią ujawnianych zachowań, postaw i przekonań związanych z picciem), które młodzież, wydaje się, bardzo trafnie spostrzega i ocenia w swoim bliższym otoczeniu społecznym.

W tym kontekście wydaje się, że najważniejsze właściwości, które powinny charakteryzować wszelkie, szeroko rozumiane, oddziaływania profilaktyczne to: wczesne ich wprowadzanie, systematyczność prowadzenia, spójność oddziaływań, oddziaływania płynące z możliwie różnych dostępnych dzieciom i młodzieży środowisk społecznych (rodzina, osoby prowadzące zajęcia pozalekcyjne, inni dorośli w środowisku lokalnym).

Profilaktyka używania substancji powinna więc rozpoczynać się jak najwcześniej, trwać permanentnie, a jej forma i przekazywane treści powinny być dostosowane do aktualnych potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

Wyniki wspomnianych analiz a także porównania wyników badania ESPAD realizowanego w Szczecinku w roku 2007 zostały przedstawione w Raporcie z badań.

ROZDZIAŁ I

PROFILAKTYKA I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r.:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Działania ujęte w programie inicjowane przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizowane będą we współpracy z wieloma instytucjami rządowymi, samorządowymi oraz z organizacjami pozarządowymi.

1. CELE PROGRAMU

Nadrzędnym celem programu w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie tych, które aktualnie występują oraz zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami.

Cele strategiczne w tym zakresie to

1. Zwiększenie wiedzy na temat szkód wynikających z picia alkoholu dla życia rodzinnego i społecznego.
2. Zwiększenie kompetencji wychowawców i nauczycieli w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą oraz z rodzicami.
3. Upowszechnienie nowoczesnych szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym przemocy w rodzinie.
5. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.

2. ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Dofinansowanie kosztów kształcenia i podnoszenia kwalifikacji osób wykonujących zawody medyczne.
2. Finansowanie programów terapii dla młodzieży uzależnionej i zagrożonej uzależnieniem.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Prowadzenie przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych procedury zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego.
2. Przeprowadzanie wywiadów środowiskowych dotyczących sytuacji w rodzinie i miejscu zamieszkania osoby uzależnionej.

3. Wspieranie bieżącej działalności świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
4. Realizację przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej projektu Akademia Aktywności skierowanego do młodzieży.
5. Finansowanie zajęć i programów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym uczęszczających do świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczo –wychowawczych.
6. Prowadzenie zajęć dla rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia socjoterapeutyczne, mających na celu podniesienie kompetencji wychowawczych.
7. Finansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
8. Zorganizowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypoczynku z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
9. Udzielanie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej porad prawnych osobom ze środowisk dotkniętych problemem uzależnienia od alkoholu i ich rodzinom.
10. Wspieranie rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo przez asystentów rodzinnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i rodziny wspierające.
11. Doskonalenie i upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez następujące działania:
 - a) prowadzenie szkoleń i konferencji na temat zjawiska przemocy w rodzinie, mechanizmów przemocy w rodzinie i jej wpływu na funkcjonowanie osób doświadczających lub stosujących przemoc, możliwości udzielania pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przemocy, kompetencji podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
 - b) organizowanie narad i spotkań służących wypracowaniu wspólnej, lokalnej polityki wobec zjawiska przemocy w rodzinie.
12. Doskonalenie metod interwencji w sytuacji przemocy w rodzinie w ramach procedury „Niebieskiej Karty”.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Podnoszenie jakości Szkolnych Programów Profilaktyki zwłaszcza poprzez:
 - a) wdrażanie wystandaryzowanych programów profilaktyki dla dzieci i młodzieży o potwierdzonej skuteczności,
 - b) udział nauczycieli realizujących programy profilaktyczne w szkoleniach z zakresu pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą, rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
 - c) udział nauczycieli w szkoleniach rozwijających kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych w szkole.
2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, mających na celu wspieranie abstynencji dziecka i przygotowania go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
3. Wprowadzenie zwłaszcza do szkół gimnazjalnych nowoczesnych programów interwencyjnych, mających na celu udzielenie pomocy i wsparcia uczniom sięgającym po alkohol.
4. Prowadzenie zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.
5. Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
6. Finansowanie przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dożywiania dzieci uczęszczających do świetlic z programem socjoterapeutycznym i opiekuńczo – wychowawczym.
7. Włączanie się w ogólnopolskie i regionalne kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
8. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18. roku życia.
9. Prowadzenie programu monitorowania dostępności alkoholu dla młodzieży w formie badań prowadzonych metodą „tajnego klienta”.
10. Prowadzenie we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Szczecinku działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców:
 - a) zajęcia edukacyjne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych,
 - b) zwiększenie liczby kontroli trzeźwości kierowców.
11. Monitorowanie skali problemów alkoholowych w środowisku lokalnym.

12. Prezentowanie uczniom spektakli, koncertów mających charakter artystycznych wypowiedzi przeciwko patologiom społecznym – uzależnieniom i przemocy.
13. Zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki alkoholowej.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Wspieranie finansowe organizacji, których działalność polega na:
 - a) wdrażaniu działań adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
 - b) prowadzeniu wyspecjalizowanych miejsc pomocy osobom doznającym przemocy domowej,
 - c) realizacji programów profilaktycznymi przemocy w rodzinie,
 - d) prowadzeniu edukacji społecznej dotyczącej zjawiska przemocy domowej,
 - e) prowadzeniu świetlic socjoterapeutycznych i innych placówek opiekuńczo –wychowawczych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
2. Wspieranie finansowe organizacji abstynenckich, których działalność polega na:
 - a) rehabilitacji osób uzależnionych i współuzależnionych, poprzez działalność promującą trzeźwy styl życia,
 - b) zapewnieniu „azyłu trzeźwości”,
 - c) dzieleniu się świadczeniem w trzeźwieniu i umacnianiu abstynencji,
 - d) prowadzeniu punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji poszczególnych zadań programu odbywać się będzie z zastosowaniem procedury zlecania zadań organizacjom pozarządowym w myśl ustawy z 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Zwiększenie częstotliwości kontroli podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego za naruszenie przepisów dotyczących zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.
3. Umieszczanie na druku zezwolenia pouczenia zawierającego przepisy dotyczące sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.
4. Prowadzenie postępowania administracyjnego w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.

Zadanie 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Rehabilitację osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin.
2. Przeciwdziałanie przemocy domowej, działania na rzecz pomocy dzieciom osób uzależnionych od alkoholu.
3. Rozwijanie działalności świetlic socjoterapeutycznych.
4. Wspieranie działalności stowarzyszeń i klubów abstynenckich.

3. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Ustala się następujące zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) za posiedzenie komisji – 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r., o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r. (Dz.U. Nr 192, poz. 1141),
- 2) za udział w posiedzeniu zespołu ds. osób uzależnionych – 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r., o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1141),
- 3) za pracę wykonaną w ramach kontroli przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych – 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r., o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1141),
- 4) za udział w posiedzeniu zespołu ds. współpracy z instytucjami – 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r., o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2012r. (Dz. U. Nr 192, poz. 1141).

ROZDZIAŁ II PRZECIWDZIAŁANIE NARKOMANII

W zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z zażywania narkotyków *Program* przedstawia zadania własne gminy wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Zgodnie z jej treścią zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii obejmują poniższe działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobą uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. CELE PROGRAMU

Cel główny programu w zakresie przeciwdziałania narkomanii to ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych. Realizowany będzie w trzech obszarach:

1. Profilaktyka.
2. Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna.
3. Badania i monitoring.

Profilaktyka

Cel główny: Zmniejszenia popytu na narkotyki.

Cele szczegółowe:

1. Podniesienie jakości realizowanych programów profilaktycznych.
2. Zwiększenie skuteczności działań - w zakresie zapobiegania narkomanii – podejmowanych przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne.
3. Poniesienie poziomu świadomości społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych.

Leczenie, rehabilitacja, ograniczanie szkód zdrowotnych i reintegracja społeczna

Cel główny: Poprawa stanu zdrowia i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych od narkotyków oraz używających narkotyków w sposób szkodliwy.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji, i ograniczania szkód zdrowotnych.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej.

3. Zapobieganie wykluczeniom społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym osób uzależnionych i ich rodzin.

Badania i monitoring

Cel główny: Wsparcie informacyjne realizacji Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Cele szczegółowe:

1. Monitorowanie epidemiologiczne problemu narkotyków i narkomanii na szczeblu lokalnym.
2. Ocena skuteczności MPPN.

2. ZADANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Finansowanie zajęć terapeutycznych dla uzależnionej od środków psychoaktywnych młodzieży i ich rodzin.
2. Edukacja lekarzy i pracowników służby zdrowia (dofinansowanie szkoleń).

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Informowanie rodziców dzieci zażywających narkotyki o formach pomocy.
2. Wspieranie specjalistycznego poradnictwa: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego i terapeutycznego.
3. Dofinansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób eksperymentujących z narkotykami.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Podnoszenie jakości Szkolnych Programów Profilaktyki zwłaszcza poprzez:
 - a) wdrażanie wystandaryzowanych programów profilaktyki dla dzieci i młodzieży o potwierdzonej skuteczności,
 - b) udział nauczycieli realizujących programy profilaktyczne w szkoleniach z zakresu pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą, rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
 - c) udział nauczycieli w szkoleniach rozwijających kompetencje w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych w szkole.
2. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, mających na celu wspieranie abstynencji dziecka i przygotowania go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych.
3. Wprowadzenie zwłaszcza do szkół gimnazjalnych nowoczesnych programów interwencyjnych, mających na celu udzielenie pomocy i wsparcia uczniom sięgającym po środki psychoaktywne.
4. Wspieranie programów profilaktycznych realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.
5. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym dla rodziców, mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych i wspieranie rodziców w rozwiązywaniu trudnych problemów.
6. Prowadzenie zajęć sportowych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.
7. Organizowanie wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży.
8. Wdrażanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych oraz dla ich rodziców
9. Udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach edukacyjnych obejmujących problematykę narkomanii.
10. Prezentowanie uczniom spektakli, koncertów mających charakter artystycznych wypowiedzi przeciwko patologiom społecznym – uzależnieniom i przemocy.

11. Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji służb społecznych poprzez dofinansowanie różnorodnych form kształcenia.
12. Zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki narkotykowej.
13. Powierzenie przeprowadzenia programu szczepień przeciwko wirusowi HPV dla dziewcząt z rocznika 1999.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez wspieranie finansowe organizacji, których działalność polega na realizacji:

1. Programów profilaktycznych współtworzonych, współrealizowanych przez młodzież i skierowanych do grup rówieśniczych, realizowanych w oparciu o ideę liderów młodzieżowych.
2. Programów służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, w tym na prowadzeniu punktu konsultacyjnego dla osób zażywających środki psychoaktywne i dla ich rodzin.
3. Projektów edukacyjnych i poradnictwa dla rodziców, służących przeciwdziałaniu uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.
4. Wypoczynku dzieci i młodzieży połączonego z programem socjoterapeutycznym lub profilaktyki uzależnień.
5. Projektów promujących pozytywne zachowania dla dzieci i młodzieży.

Wspieranie organizacji pozarządowych w realizacji poszczególnych zadań programu będzie się odbywała z zastosowaniem procedury zlecania zadań organizacjom pozarządowym w myśl ustawy z 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Zadanie 5

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego

Zadanie to realizowane będzie głównie poprzez:

1. Dokonywanie przez pracowników socjalnych diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem używania substancji psychoaktywnych.
2. Udzielanie pomocy rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od środków odurzających oraz osobom uzależnionym od środków psychoaktywnych z wykorzystaniem kontraktu socjalnego.
3. Praca socjalna z rodzinami osób uzależnionych w oparciu o zasady współdziałania i kontrakt socjalny.
4. Poradnictwo rodzinne, prawne i pedagogiczne w zakresie uzależnień prowadzone przez pracowników problemowego zespołu pracy socjalnej ds. osób uzależnionych.
5. Funkcjonowanie w strukturach Miejskiego Ośrodka pomocy Społecznej Klubu Integracji Społecznej jako formy przeciwdziałania zjawisku długotrwałego bezrobocia i marginalizacji społecznej.

ROZDZIAŁ III

WYDATKI FINANSOWE

Środki finansowe, które otrzymują samorzady gminne za korzystanie przez podmioty gospodarcze z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, powinny w całości zostać wykorzystane na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii. Jednoznacznie określa to art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi: „dochody z opłat za wydane na podstawie art. 18 lub 18¹ zezwolenia oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ mogą być wykorzystane jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów, o których mowa w art. 10 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.”

Środki zaplanowane na realizację *Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Szczecinek na rok 2012* określone są w uchwale budżetowej Miasta Szczecinek na rok 2012.